

OD REDAKCJI

Miło nam udostępnić Państwu kolejny numer czasopisma naukowego „Ante Portas – Studia nad Bezpieczeństwem”. Najnowsze wydanie poświęcone jest niezwykle aktualnemu tematowi, jakim są koncepcje współpracy środkowo-europejskiej w ramach Trójmorza.

Europa Środkowo-Wschodnia od wieków była newralgicznym obszarem ścierania się wielkich koncepcji geopolitycznych oraz rywalizacji bloków militarno-politycznych. W XX w. było to współzawodnictwo Rosji/ZSRR i Niemiec, następnie zaś – w dobie „zimnej wojny” – bloków wschodniego i zachodniego. Dziś, po okresie redefinicji starych teorii i doktryn, Europa Środkowo-Wschodnia ponownie jest obszarem rywalizacji struktur euroatlantyckich oraz rosyjskiego ośrodka siły. Jednocześnie, przez ostatnie 100 lat, powstawały kolejne inicjatywy integracyjne mające na celu upodmiotowienie państw regionu. Czerpały one z intelektualnego dziedzictwa wielkich historycznych koncepcji, takich jak idea jagiellońska, zaś materializowały się w postaci regionalnych sojuszków oraz zrzeszeń o charakterze militarnym i polityczno-gospodarczym. Historia XX wieku pokazała, że ani koncepcje federacyjne czy konfederacyjne ani próby budowania konkurencyjnych bloków militarnych nie wytrzymały próby czasu i nie były w stanie przekształcić się w efektywny system zbiorowego bezpieczeństwa w tej części kontynentu, natomiast zakończenie „zimnej wojny” spowodowało rozpoczęcie procesów integracji większości państw regionu ze strukturami UE i NATO. Pomimo to przywódcy krajów między Bałtykiem, Adriatykiem a Morzem Czarnym nie rezygnują z kolejnych subregionalnych inicjatyw integracyjnych, mających na celu wzmocnienie potencjału tego obszaru w relacjach międzynarodowych – najnowszą tego typu inicjatywą jest Trójmorze.

Publikowane w numerze artykuły dotyczą zarówno historycznych koncepcji współpracy w trójkącie mórz Bałtyckiego, Czarnego i Adriatyku, jak i aktualnych działań podejmowanych przez rządy zainteresowanych państw. Wprowadzeniem do tematu są teksty dotyczące m.in. roli ośrodków siły w budowaniu, często „przymusowych” bloków europejskich (Paweł Gotowiecki) oraz Małej Ententy i związanych z nią oczekiwań (Marcin Miszczuk).

Wiele uwagi poświęcono stosunkom polsko-litewskim (Aleksander Czichos, Vadim Volovoj), procesom integracyjnym w obszarze Europy Środkowo-Wschodniej (Wiktor Możgin, Adam Kuź) oraz problematyce wybranych państw europejskich (Leonid Gusev, Olga Jastrzębska). Skupiono również uwagę na wyzwaniach i zagrożeniach obecnych w obszarze Morza Czarnego i ich wpływu na bezpieczeństwo europejskie (Thornike Zedelashvili, Alik Guchua, Vakhtang Maisaia, Salome Kareli, Khatuna Chapichadze). Znakomitym uzupełnieniem tej tematyki jest analiza autorstwa Krzysztofa

Surdyka dotycząca wykorzystania koncepcji Międzymorza do działań hybrydowych.

Mamy nadzieję, że zaprezentowane artykuły przybliżą Państwu skomplikowaną tematykę współpracy środkowo-europejskiej.

Z nowym, 2020 rokiem czasopismo „Ante Portas – Studia nad Bezpieczeństwem” zmieni formułę wydawniczą skupiając się na publikacji tekstów wyłącznie w języku angielskim. Zdajemy sobie sprawę, że ważkość podejmowanej na łamach czasopisma tematyki wymaga możliwie szerokiego odbioru i wymiany spostrzeżeń nie tylko w Polsce, ale w jak najszerszym międzynarodowym środowisku naukowym.

Życzymy przyjemnej lektury!

*Zespół redakcyjny
„Ante Portas – Studia nad Bezpieczeństwem”*

EDITOR'S NOTE

We are pleased to share the newest issue of the scientific journal "Ante Portas - Security Studies". The latest edition concerns a very current topic, which are the concepts of Central European cooperation within the Three Seas Initiative.

Central and Eastern Europe is a sensitive area of clashing great geopolitical concepts and the rivalry of military-political blocs. In the 20th century the above mentioned area was dominated by the competition between Russia/the USSR and Germany, later in time of "Cold War", by eastern and western blocs. Presently, after a redefinition of old theories and doctrines, Central and Eastern Europe again became an area of rivalry between the Euro-Atlantic structures and the Russian power. At the same time, through over the last 100 years, we can observe the emergence of integration initiatives aimed at empowering the countries of the region. They base on intellectual heritage of great historical concepts, such as the Jagiellonian idea and they materialized in the form of regional military and political-economic alliances and associations. The history of the 20th century showed that neither federation nor confederation concepts, nor attempts to build opposing military blocks withstand the passage of time and were not able to transform into an effective system of collective security in this part of the continent. However the majority of the countries in the region embarked on the integration process of the EU and NATO initiated after the end of the "Cold War". Nevertheless, the leaders of the countries between the Baltic, Adriatic and Black Sea did not abandon further sub-regional integration initiatives aimed at strengthening the potential of this area in international relations – the most recent initiative of this type is the Three Seas Initiative.

The articles published in the issue concern both historical concepts of cooperation in the triangle of the Baltic, Black, and Adriatic seas, as well as current actions taken by the governments of the European countries. The introduction to the topic is texts on, among others, the role of power centers in the creation of European blocs (Paweł Gotowiecki) and Little Entente and expectations connected with it (Marcin Miszczuk).

Much emphasis was put on the Polish-Lithuanian relations (Aleksander Czichos, Vadim Volovoj), integration processes in Central and Eastern Europe (Wiktor Możgin, Adam Kuź) and problems of selected European countries (Leonid Gusev, Olga Jastrzębska). Attention was also focused on the challenges and threats present in the Black Sea area and their impact on European security (Thornike Zedelashvili, Aliko Guchua, Vakhtang Maisaia, Salome Kareli, Khatuna Chapichadze). An excellent supplement to this topic is the analysis wrote by Krzysztof Surdyk regarding the use of the concept of Intermarium for hybrid-war activities.

We hope that the presented articles will introduce you to the complex topics of Central European cooperation.

With the new year 2020, the journal “Ante Portas – Security Studies” will change the journal’s formula and will publish texts only in English. We are aware that the importance of the subjects published in the journal requires the widest possible reception and exchange of views not only in Poland but in the international scientific community.

We wish you pleasant reading!

Editorial Board
“Ante Portas – Security Studies”